

Sprogstrategi for Paddehatten

I Paddehatten arbejder vi kontinuerligt med børns sprogudvikling ud fra den grundtanke, at et bedre sprog giver et bedre børneliv. Kommunikation og sprog er centralt for at danne relationer og indgå i fællesskaber.

Fokus er derfor på, at børn udvikler sprog i alle de sociale fællesskaber, de er en del af samt at børn er forskellige og lærer sprog forskelligt, men at alle børn har potentiale for at udvikle deres sprog. Her er bl.a. legen en øvebane for børnenes nonverbale og verbale kommunikation, ordforråd og sætningstilegnelse.

Børns sprogudvikling forstærkes i relation med voksne, der kan varierer og udvikle sproget. Vi taler MED børnene, så gennem dialog, benævnelse af hverdagens handlinger, målrettede aktiviteter og sproglige læringsmiljøer opmuntres børnene til aktivt at bruge sproget. Sprogudvikling skal derfor tænkes ind i al pædagogisk planlægning, rutiner og praksis.

Systematik i Paddehatten:

Vuggestuen: Sprogtrappen bruges som redskab til at følge barnets sproglige udvikling.

Haletudserne: Der laves sprogvurderinger, når barnet fylder 3 år. Der følges op, hvis der er bekymringer og tale-hørekonsulent ved TCBU kontaktes, samt der overleveres til stuepædagogen ved overgang til børnehave. Er barnet ikke fyldt 3 år ved overflytning til børnehaven, er børnehaven ansvarlig for 3 års sprogvurderingen.

Børnehaven: Stuepædagogen følger op efter et år, hvis 3 års sprogvurderingen gav anledning til bekymring. Alle børn, der kommer fra dagpleje, er tilflyttere eller andet

sprogvurderes. Ligeledes sprogvurderes der altid, hvis bekymring opstår gennem børnehavetiden.

Flersprogede børn: Stuepædagogen samarbejder med husets AKT pædagog samt flersprogskonsulent og pædagogisk vejleder fra TCBU.

For huset generelt:

Der er valgt en sprogansvarlig pædagog samt 2 sprogpædagoger, så huset repræsenteres fra både vuggestue og børnehave i et sprogteam. Der holdes møde hvert kvartal.

Faglige forventninger til personalet i Paddehatten:

- At de er bekendte med sprogstrategien og arbejder derefter.
- At de er gode sproglige rollemodeller.
- At de møder barnet med positive forventninger mht. barnets læringspotentiale.
- At de hver især bidrager med kompetencer, viden og ideer til sprogstimulering.
- At de er villige til at deltage i kurser, læse litteratur og være bidragende og deltagende i sprogaktiviteter i dagligdagen.
- At de tænker sproglig udvikling ind i alle pædagogiske aktiviteter og den pædagogiske dagligdags rutiner/det upåagtede.
- At de har fokus på, at sprogudvikling sker i relation til andre.

Metoder og materialer, der arbejdes med:

- **Hit med lyden.** Der er sprogkufferter i både vuggestue og børnehave. Sprogkuffert kan indeholde ting og sange med et bestemt forbogstav. Hit med lyden stimulere bl.a. læseindlæringen senere i livet.
- **Sprogtrappen.** 0- 3 år. Bruges til at identificere det enkelte barns eller børnegruppens nærmeste udviklingszone og efterfølgende målrette indsats og læringsmiljø derefter.
- **Sangkufferter.** I vuggestuen og ved Haletudserne bruges sangkuffert, hvor en bestemt ting repræsenterer en bestemt sang og derved skaber genkendelighed.
- **Babytegn.** Vuggestuen gør aktivt brug af babytegn for at understøtte den tidlige kommunikation og sproglige udvikling.
- **Dialogisk læsning.** Gennem dialogisk læsning lægges der op til spørgsmål, samtale og at lade fantasien flyve, når der læses højt. Bl.a. materialer fra Læseleg arbejder med dialogisk læsning kombineret med børns leg.
- **Sprogpakken.** Muligt kursus til alle fastansatte pædagoger.
- **Digitale medier.** Der bruges digitale medier til at understøtte den sproglige nysgerrighed, udvikling og læring gennem f.eks. apps på Ipad.
- **Fokusord.** Med faste fokusord i kortere eller længere perioder kan der arbejdes med f.eks. årstider, farver, konkrete udviklingspunkter samt overføring og vidensdeling. Se model i bilag om "Elefanten".
- **Grp. 2/førskolegruppe.** Eksempler på lærings- og udviklingspunkter for ældstebørnene kan være turtagning i dialog, længere samtaler, vente på tur, nonverbal kommunikation, kollektive beskeder osv.
- **Sproggrupper.** Der lægges op til, at der kan arbejdes i mindre grupper, hvor udvikling af sprog kan intensiveres.

- **Tematisk sprogarbejde.** Eks. Jul - her kan temaet gå i flere retninger: Julebag, julesange, viden om jul/kultur, årstiden vinter, dialogisk læsning osv. Se model i bilag om "Elefanten".
- **Piktogrammer.** Gennem billeder kan dagligdagen struktureres, italesættes og tydeliggøres for barnet/gruppen.
- **Sproglig opmærksomhed og udvikling ved faste stuesamlinger.**
- **Mundmotorik.** Gennem leg med f.eks. puste sæbebobler, bruge sugerør mm og ved at have fokus på træning af mundmuskulatur f.eks. spise hele gulerødder, halve æbler, varieret kost (groft, fint, blødt) osv. styrkes barnets fysiske mulighed for korrekt udtale.
- **Bibliotek.** Der arbejdes på at opbygge et bibliotek med relevante lærings- og udviklingsmaterialer.

Sprogansvarlig og sprogpædagoger:

I Paddehatten skelnes der mellem sprogansvarlig og sprogpædagoger.

Kristin Morel, pædagog ved Spirerne, er husets sprogansvarlige. Der tildeles løntillæg og afsættes Ø-timer i årsnormen til opgaven.

Det er den sprogansvarliges opgave at:

- Udarbejde og redigere Paddehattens sprogstrategi og gøre den synlig i husets daglige praksis.
- Sætte sprog på som fokuspunkt på møder og p. møder.
- Være tovholder på sproggruppen, som mødes en gang i kvartalet.
- Deltage i sprog møder/netværksmøder ud af huset.

Maria Svangaard, pædagog ved Larverne er sammen med Anette Husum Skærlund, pædagog ved Radisserne, husets sprogpædagoger. Der gives ikke løntillæg til sprogpædagoger, men der afsættes Ø-timer i årsnormen til kvartalsmøderne.

Sprogteamet udgør derved en sprogpædagog fra begge afdelinger samt en sprogansvarlig. Til kvartalsmøderne evalueres på sprogarbejdet og fremtidige sprogtiltag drøftes og planlægges - hvad kalder huset på netop nu ifht. sprogindsatser.

Der bruges Aktionslæring til planlægning og evaluering.

Der er i MED besluttet, at alle fastansatte pædagoger med tiden sendes på kursus i Sprogpakken i det omfang, det kan lade sig gøre og huset kan bære det. Målet er her at opnå et fælles ejerskab og et fagligt afsæt i sprogarbejdet i den daglige pædagogiske praksis.

Tværfagligt samarbejde:

Tale-hørekonsulent og pædagogisk vejleder fra TCBU.

Paddehattens AKT pædagog.

Forældreinddragelse i sprogarbejdet:

- **Digitalt.** Der kan deles sprogunderstøttende apps med forældre, henvises til "Hit med lyden" og aftales fælles digital fokus bl.a. i handleplaner.
- **Tolkebistand.**
- **Fotodokumentation.** Fotos til ophæng i institutionen, på Instagram, Børnetube eller på DayCare tænkes som inspiration til dialog ml. børn og forældre.
- **Løbende dialog samt forældremøder.**

- **Handleplaner.** Forældresamtaler kan - og tværfaglige møder skal - afsluttes med en fælles handleplan, hvor både forældre og pædagoger har ansvar for at arbejde videre med de bestemte fokuspunkter.
- **Hjernen og hjertet.** Sprogvurdering og dialogprofil i H/H er arbejdsredskaber for stuepædagogen, men med mulighed for at inddrage forældrene i besvarelserne samt til fælles gennemgang ved forældresamtaler.